

KAUSTINEN – NÉPZENEFESZTIVÁL (2018. VII. 13.)

Kedves Olvasók!

Finnországban most sokan élvezik a többhetes szabadságot, idén az időjárás is kedvez a nyaralóknak. De ez nem jelenti azt, hogy semmi sem történik, sőt ellenkezőleg: a hosszú nyári napok és a világos éjszakák idején aktívabbak az emberek, mint télen, kevesebbet alszunk ilyenkor. Ez ugyanis a nyári fesztiválok ideje. Mai bejegyzésem egy fesztivállal foglalkozik és ez a Kaustinenben 2018. július 9-15. között megrendezett **Kaustinen-i népzenei ünnepi hét**.

Hol van Kaustinen?

Kaustinen járás 438 km-re van Helsinkitől észak nyugatra, lakosainak száma nem éri el az 5000 lelket. Kaustinen már ötvenedik éve 9 napos népzenefesztiválra hívja mindazokat, akik szeretik, úzik és ápolják a finn népzene hagyományait. Egy kis település nagy kezdeményezése ez, Kaustinennek rendkívül jelentős szerepe van a népi zenei hagyományok fenntartásában.

Egy kis történelem

A népzenefesztivált először 1968-ban rendezték itt, ez már akkor a legnagyobb ilyen típusú rendezvény volt az északi országokban. A rendező a Pro Kaustinen nevű egyesület volt. Akkor arra gondoltak, hogy kb. 6000 látogatója lesz az eseménysorozatnak, de a látogatók száma már az első évben háromszorosa volt ennek a számnak. Manapság az egyhetes fesztivált több mint 100 000 vendég látogatja.

Krista Järvelä képe: Kaustinen fesztivál

Évente több mint 3000 szereplő vesz részt ezen az ünnepi héten, nem csak az északi államokból, hanem a világ legkülönbözőbb részeiből is érkeznek fellépők. Az idei szereplők listája itt található:

<http://kaustinen.net/ohjelma/esiintyjat/a-e/>

Nem csak zenélnek, táncolnak is a szereplők. A program a több mint 400 éves helybeli népzene hagyományokra épül, ma is eleven és dinamikus. Ennek egyik bizonyítéka a nagyszámú gyerek és fiatal szereplő.

Kaustinen a finnországi népzene hagyomány központja

Az eltelt évtizedekben Kaustinen hatására sokféle zenekar alakult, pl. a Tallari nevű, mely 2016-ban ünnepelte fennállásának 30. születésnapját.

Tallari zenekar

Őket itt lehet hallani: <https://youtu.be/eloDRSMczl4?t=27>

Már 1974 óta működik itt egy **Népzene-Intézet / Kansanmusiikki –instituutti**

KANSANMUSIIKKI-INSTITUUTTI *fi*
kansanmusiikin asialla vuodesta 1974

Itt rendezik 2010 óta az ünnepi hetet. Friss hír, hogy ezen a héten volt Párizsban az UNESCO kulturális örökséggel kapcsolatos ülése, melyen 500 résztvevő volt 120 országot képviselve. Kinevezték a szellemi kulturális örökség első szakértőjét és ez a Kaustinenben működő Népzene intézet! Gratulálok Kaustinennek!

Az intézet foglalkozik a gyerekekkel és a fiatalokkal – a helységben működik egy zenegimnázium is – a zeneoktatáson kívül rendeznek néptánc tanfolyamokat, számos kiadvány is terjeszti a népzene örökségét és annak fenntartására irányuló sokoldalú törekvéseket. Kaustinen Finnországban egyedülálló példája a sokrétű népi kultúra őrzésének, ápolásának és továbbvitelének.

A mostani hangulatot ez a kis video híven tükrözi. Az itt szereplő zenekar: Äijäkanteleet öthúros kantelen játszó férfiakból (népies néven: äijä = férfi) áll. <https://www.facebook.com/kaustinenfmf/videos/10155415063211123/>

Äijäkanteleet

Kaustinenben van egy épület, a neve: Pelimannitalo (Finnül tanulóknak: peli = játék, pelimanni = muzsikus, népzenész talo=ház).

Pelimannit és a Pelimannitalo Kaustinenben

Itt rendezik 2010 óta a **Konsta Jylhä** versenyt.

Ki volt Konsta Jylhä? (Kiejté: Jülhe)

Konsta Jylhä (1910-1984) neve fogalom azok között, akik ismerik vagy/és művelik a finn népzeneét. Zenész és egyben zeneszerző is volt ez a teherautó sofőr! Így dolgozott egészen 51 éves koráig, amikor egy agyrázkódással és koponyatöréssel járó baleset után felhagyott ezzel a foglalkozással.

Konsta Jylhä és egy kis tanítvány

Kaustinen vidékén, Keski-Pohjanmaa táján Konsta édesapja és a nagyapja is ismert zenészek voltak. A zenével kisfiú korában találkozott a helybeli kávézóban, ahová a tulajdonos – Santeri Isokangas – harmóniumot is szerzett. A kávézó egyben a falu találkahelye és hírszolgáltató irodája is volt, ahol három hegedű is állt a muzsikálni óhajtó vendégek rendelkezésére. Itt hallott Konsta először hegedűszót, itt leste a zenészeket és itt tanult meg hallás után hegedülni is az idősebbektől.

Nagy szellemi átalakuláson ment át 1974-ben, amikor ráébredt a vallás és a Krisztushit erejére. Akkor kezdett vallásos műveket alkotni: több mint 60 ilyen télmájú szerzeménye között számos ismert mű szerepel.

Konsta Jylhä műveiből a Parempi valssi / Jobb keringő itt hallható: <https://youtu.be/QbZtzGxJDPO>

A Konsta Jylhä-ről elnevezett versenyt 2010 óta rendezik Kaustinenben. A középdöntőbe kiválasztott művek azok, melyeket a zsűri a beküldött

felvételekből választ ki. Ezt és a döntőt a Kaustinen-i Zenefesztiválon rendezik nagyszámú közönség részvételével. Minden évben más témája van az előadandó zenei műveknek, idén az ősi finn népzene, amit kalevalai zenének is hívnak. Ide tartoznak többek között a kivájt fából készült kantelék és a jouhikko-nak nevezett ősi finn hangszeren játszandó művek.

A versenyen nincs korhatár, bárki részt vehet, aki Finnországban él. A fellépő zenekarok maximum 4 tagúak lehetnek, csak akusztikus hangszereket szabad használni. Az előadott művek nem lehetnek hosszabbak, mint 10 perc.

Összesen 10 000 euro kerül díjként kiosztásra, a zsűri az összeget szabadon megszabott részletekben osztja ki. A zsűri tagjai: Hannu Saha docens, Heikki Laitinen prof. emeritus és Kimmo Pohjonen zenész-zeneszerző.

Az idei verseny 2018. július 9-10 volt. Az Aoide nevű együttes lett a győztes: 3000 eurót kaptak. Az együttes tagjai: Heli Hartikainen, Minttu Hellstén, Essi Hirvonen és Jenni Venäläinen.

Aoide együttes

Előadásuk főleg a kiváló témaválasztással és a lelkes fellépéssel nyerte el a zsűri tagjainak egyhangú elismerését.

Mind a második mind a harmadik díj is 2-2- együttes között került kiosztásra. Második helyen Silvo Vatanen és Jarmo Romppanen duó, valamint a The Mystic Revelation of Teppo Repo végzett.

A harmadik díjat a Duo Selina és a Sumu nevű fellépők kapták.

Duo Selina

Különdíjra érdemesítették a World Mänkeri Orchestra együttest az ősi finn zene és a hangszerépítés terén végzett hosszú idejű munkájáért.

Idén a választott tájegység a Lappföld, az ünnepi hangverseny pedig a Keskipohjanmaa tájegység arénájában volt.

Keskipohjanmaan Aréna

A koncert neve Pohjoisesta tuulee = Északról fúj. Itt lépett fel a 20. születésnapját ünneplő Tangó zenekar is, az Unto.

A Kaustinen-ben rendezett népzeneesztiválon 1970 óta kitüntetnek olyan személyeket, akik munkásságukkal zenészként, zeneszerzőként vagy más figyelemreméltó módon elősegítették a népzene művelését, terjesztését és hagyományainak ápolását. A kitüntető cím neve: **Mestaripelimanni / Népzene mestere**. Az első mestaripelimanni **Konsta Jylhä** volt.

Kedves Olvasók! Mai leveletem egy nekem nagyon kedves zenével zárom:
Konsta Jylhä: Vaiennut viulu (Elcsendesült hegedű) a neve, itt hallható: https://www.youtube.com/watch?v=3aT38m_gWtM

A felvétel 1971-ben készült Konsta Jylhä emlékére rendezett hangversenyen.

Szívélyes üdvözlettel:

Judit Mäkinen

- Forrás:
- <http://kaustinen.net/info/>
- <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/kantri/10-000-euron-kulttuuripalkinto-paranoidia-soittaville-%C3%A4ij%C3%A4kanteleille-katso-video-1.146071>
- <https://yle.fi/uutiset/3-9656884>
- <http://kaustinen.net/esiintyjät/a-e/>
- http://fi.wikipedia.org/wiki/Category:Kaustinen_Folk_Music_Festival#/media/
- <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/11/03/paljon-onnea-tallari>
- <http://kaustinen.net/kaustisen-51-kansanmusiikkijuhlat-alkavat-tanaan/>
- <http://www.kansanmusiikki-instituutti.fi/toiminta/konsta-jylha-kilpailu/>
- <https://www.videofakta.fi/21-8-2012-juuri-valmistunut-dokumentti-konsta-jylhan-hengellinen-tuotanto/>
- <http://web.uniarts.fi/jouhikko/>
- <http://www.kantele.net/kantele-1626-nurmeksen-museo/2595>
- <http://www.kansanmusiikki-instituutti.fi/aoide-konsta-jylha-kilpailun-voittoon/>
- <http://kaustinen.net/avantgarde-folkviulua-kansanmusiikin-ja-rapin-yhteensulautumista/>
- <http://www.kansanmusiikki-instituutti.fi/toiminta/mestaripelimannit/>

Dr. Molnár Judit, 1965- től: **dr. Judit Mäkinen** (Született: Budapest, 1940. jun. 5.)

Iskolai végzettségek:

1954-1958 Veres Pálné Gimnázium, Budapest;

1964 Budapesti Orvostudományi Egyetem általános orvosi karán summa cum laude eredménnyel általános orvosi diploma;

1966 Helsinki Egyetem orvosi karán ált. orvosi diploma.

Megjegyzés: (Finnországban nem dr. az aki orvos, a címhez disszertáció kell, amit finn nyelven 1970-ben védtem meg a Helsinki Egyetem orvosi karán.)

1970 Az orvosi és sebészi tudományok doktora (PhD): Helsinki Egyetem;

1971 Patológus szakvizsga: Helsinki Egyetem;

1978 –től Klinikai patológia docense: Helsinki Egyetem, Orvosi kar;

1980: Esküdt nyelvfordítói végzettség: finn-magyar vonalon;

1980: Idegenvezetői vizsga a következő nyelveken: magyar, finn, német, angol.

Nyelvtudás: magyar, finn, angol, német, svéd.

Munkahelyek:

1964-1965 Győr, Megyei Kórház. Gyermekgyógyászati osztályon segédorvos;

1966-1986 Helsinki Egyetem II. Kórbonctani intézetében tanársegédi és a szakvizsga után konzultáns szakorvos, docens;

1987-1993 Lohja (Finnország) városi kórház: patológus főorvos;

1993-2005 Vantaa városában (Finnország), mely a Helsinki Egyetemi kórház része: patológus főorvos;

2005 óta nyugdíjas.